סלקא דעתך אמינא כל שיעור בקום אכול מלה. תימה לר"י היכי סלקא דעתך למידרש הכי אדרבה איפכא יש לדרוש דלתומרא מקשינן ואור"י דס"ד דאורחיה דקרא דסיפא מפרש לרישיה משום הכי אמר דבאכילת מלה תלי דכתיבא בסוף ושוד יש לומר דהכא יש לדרוש יותר היתר לגשים משום ג"ם דס"ו מתג הסוכות והוו מיפטרי ממלה כמו מסוכה דפטר להו בהדיא בפ' הישן (סוכה כה:) מהלכה למשה מסיני יש מקשים למה נשים אין חייבות בציצית' משום דכל שישנו בלבישה שעמנו ישנו בגדילים כדדרשינן במרכין (דף ג:) גבי כהנים ולפירוש ר"י דפי' דמסיפא לרישא סברא לדרוש קשה להפך שלא יהו נשים חייבות בכלאים וכי תימא ה"נ והא בפ"ק דבילה (דף יד:) משמע דכלאים לא חזו למידי* : **אין** לי אלא טלו מקלתו מנין. בפרק כל המנחות בחות מלה (מנחות נח.) מפרש אביי לוקי אלא טלו דהייט כזיתא, מקלתו: אלי זית מנין, ורבא אמר הכא דה"ק אין לי אלא קומץ טלו, מקלת קומץ מנין ומסיק הכא דאיכא ביניהו אביי סבר דיש קומץ בפחות מכ' זיתים דהייט כזית לכך מפרש טלו: כזית וסבר נמי דיש הקטרה בפחות מזית (ואע"ג דבפ' כילד צולין (לקמן עט.) א"ל יהושע כל הזבחים שבתורה שנשתייר מהן כזית בשר וכזית חלב זורק את הדם משמע דאין הקטרה בפחות מכזית הכא הייט מעמא משום דסבר דיש קומץ בפחות מכ' זיתים א"כ כשריבה הכתוב אלי קומץ ע"כ ריבה אלי זית ורבא סבר אין קומץ בפחות מכ' זיתים ואין הקטרה בפחות מזית :

מאן שמעת ליה דדרש כל ר' אליעזר. אף על גב דר"ע נמי דרש כל בפ' התערובות (זבחים פב.) גבי כל חטאת *לא קשה דאפילו יהא כר"ע מ"מ לא משתמיט תנא למימר (שיסבור) שיהא תערובות חמץ בכרת ועוד נראה לר"י דאפילו לרבנן דלא דרשי הכא כל דרשי בעלמא ברש מרובה (נ"ק סג:) דאמר כל רבויא הוא וכפ' שני דסוכה (דף כח.) גבי כל האזרח ודווקא הכא לא דרשי בדבר שאין סברא לרבות כגון עירובו וכגון גשים משום היקשא וכגון מקלת דבר תקטירו וה"פ כמאן כר"א דדרשי כל אפילו לדבר שאין סברא לרבות כגון עירובו וכגון גשים

והתם קאמר נמי לרבנן לא דרשי כל :

חוץ מאיסורי נזיר. אע"ג דאמרת נמי קאמר לקמן לרבי יוחנן היתר מצטרף לאיסור הכא לא חשיב חטאת דבקדשים לא קמיירי :

כמאן כר"א דדרשי כל. נראה לר"י דזעירי משמע ליה דשאור היתר מצטרף לאיסור מדקתני עירובו מנין ת"ל כי כל ומדרבי עירובו א"כ היתר מצטרף לאיסור והייט כדרבא דלדידיה ה"פ מקלתו מנין הייט זית, שלא אבל לאביי דמפרש מקלתו מנין חלי זית לא שייך היתר מצטרף לאיסור דאמשהו דאיסור לחודיה מיחייב והא דמרבה עירובו הייט כשמתערב לגמרי ולא אמר שיתבטל האיסור אגב ההיתר והא דקאמר כמאן כר"א דדרשי כל משום דלרבנן אף על גב דדרשי כי כל לא מוקמא ליה לרבות מקלתו וכ"ש פירש דזעירי משמע ליה מקלת הייט חלי זית קומץ דשאור וחלי זית דמלה ואין מעורבין אלא כל אחד ניכר וק"ל לפירושו מוכח חדא דלא הוי זעירי לא כאביי ולא כרבא ועוד מאי קאמר כמאן כר"א הא כרבנן נמי אתיא דהא כי כל דרשי ומוקמינן ליה אמקלתו דהייטו היתר מצטרף לאיסור לפ"ה ועוד בחמץ מצ"ל תערובת כיון דלריך קרא להיתר מצטרף לאיסור ועוד דלפ"ה צ"ל מקלתו מנין פי' חלי זית לאיסור וחלי זית היתר שאינם מעורבים יחד דאי לאו הכי הייטו עירוב ולקמן גבי חטאת משמע דאין היתר מצטרף לאיסור אם לא שיתערב האיסור וההיתר יחד דהא אמר עד שיבלע בבשרה : לענין

מנוס עשה שהזמן גרמא. נפקא לן בפ"ק דקדושין (דף כח.) דנשים פטורות : קמ"ל. הלי "כל" דמזהרות על החמץ וכיון דמזהרות על לא דחמץ חייבות בעשה דאכילת מלה לילה הראשון ואע"ג דחמץ גרמא כר' אליעזר אוכל ושתן בכל תאכל חמץ דנפקא לן מכל אוכל חמץ ישתן בקום אכול מלה : **קמי דאוכלין.**

תורה אור

סלקא דעתך אמינא הואיל וכתיב לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות כל שישנו בקום אכול מצה ישנו בכל תאכל חמץ והני נשי הואיל וליתנהו בקום אכול מצה דהויא ליה מצות עשה שהזמן גרמא {הייא} אימא בכל תאכל חמץ נמי ליתנהו, קמ"ל והשתא דאתרבו לדו בכל תאכל חמץ איתרבי נמי לאכילת מצה כרבי (*אליעזר) דאמר ר"א *נשים חייבות באכילת מצה דבר תורה שנא' לא תאכל עליו חמץ וגו' בכל שישנו בכל תאכל חמץ ישנו באכילת מצה, והני נשי נמי הואיל וישנן בכל תאכל חמץ ישנן בקום אכול מצה, ומאי חזית דהאי כל לרבויי נשים ומפקת עירובו אימא לרבויי עירובו מסתברא קאי באוכלין מרבה אוכלין, קאי באוכלין מרבה נאכלין מתקיף לה רב נתן אבוה דרב הונא (*בריה דרב נתן) וכל היכא דקאי באוכלין לא מרבה נאכלין והא תניא כי כל אוכל חלב מן הבהמה אשר יקריב אין לי אלא חלב תמימין שראוי ליקרב, חלב בעלי מומין מנין ת"ל מן הבהמה, חלב חולין מניין ת"ל כי כל והא הכא דקאי באוכלין וקא מרבה נאכלין? התם דליכא אוכלין מרבה נאכלין הכא דאיכא אוכלין, לא שביק להו לאוכלין ומרבה נאכלין ורבנן דלית להו עירוב כל לא דרשי, אלא נשים מנא להו כל לא דרשי כי כל דרשי ור"א: אימא כל לרבות את הנשים כי כל לרבות את עירובו וכי תימא כי כל ר"א לא דריש והתניא * שאור בל תקטירו אין לי אלא כולו, מקצתו מניין ת"ל כל עירובו מניין ת"ל כי כל מאן שמעת ליה דדריש כל רבי אליעזר וקא דריש כי כל קשיא. *א"ר אבהו אמר רבי יוחנן כל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מאיסורי נזיר שהרי אמרה תורה משרת וזעירי אמר אף שאור בל תקטירו כמאן כר"א דדריש כל אי הכי לענין

מיבעיא ליה לכדתניא משרת ליתן טעם כעיקר ואם איתא נימא ליה אלא טעמא דידי מוכל אלא ממשמעותא דמשרת נפקא ליה, וכל לא דרשי: **אף שאור בל תקטירו.** נמי היתר מצטרף לאיסור חלי זית קומץ דשאור וחלי זית דמלה ואין מעורבין אלא כל אחד ניכר: **כר"א דדרשי כל.** לעיל, ומהתם נפקא ליה כדאמרן לעיל "מקלתו מנין? ת"ל כל" ודרשי ליה הכי מקלתו מנין חלי זית שאור וחלי זית מלה טמו : אפילו

מסורת השס

לקמן עט:

[יש למחוק כמו שמחק הרש"ק בכריתות כפ: גבי רב תחליפא דאכוה דרב סונא בר תחליפא ופי' לקמן קיז: וזבחים פי:]

מנחות נח.

נזיר נה:

* (ירושלמי) כי כל אוכל חמץ ונכרתה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כתם וכו' נפקא דהשתא : (ב) ד"ה עירובן וכו' דאיכא נמי :

עין משפט נר מצוה

ה א מיי' פ"ו מהלכות מלה הלכה י סמג עשין מ מוש"ע א"ח סי' תמב סעיף יד :

ו ב מיי' פ"ה מהלכות איסורי מזבח הלכה ח סמג לאוין שיח :

[ע"ל אליעזר]

[ועי"ש תוס' יבמות ד. ד"ה דכתיב ותוס' שבועות כ: ד"ה כל ותוס' מנחות מג. ד"ה ור"ש ותוספות ערכין ג: ד"ה סד]

[ועי"ש תוס' זבחים פב. ד"ה מ"ל ותוס' מנחות יט: ד"ה קומץ עוד שם פו: ד"ה אמר]

(נזיר) אין היתר מצטרף לאיסור חוץ: (ב) לר' אבהו אמר ר' יוחנן איסורי נזיר

רבינו חננאל

ודאיה מדלא כתיב אוכל כל מחמצת ונכרתה אלא כתיב כי כל אוכל מחמצת ונכרתה ש"מ לאוכלין קא מזהיר ואפילו נשים חייבות באכילת חמץ ומזהרות באכילת מצה בפסח : **ואמרי** מאי חזית דהאי כל דכרת מרבית לנשים בכרת ומשמע עירובין בכרת ואמרי' מסתברא קאי באוכלין מרבה אוכלין כלום כתב כל אוכל לרבות כל אדם האוכל ואפילו נשים וכתיב כל מחמצת לרבות כל המתחמץ ואפילו ע"י תערובת בלאו אבל ליה ליה אורחא דקרא כדקאי באוכלין למשבק אוכלין לרבויי נאכלין ואמרינן אתי דכל היכא דקאי באוכלין לא מרבה

נאכלין ותתניא כי כל אוכל חלב מן הבהמה אשר יקריבו ממנה קרבן לה' אין לי אלא חלב תמימים הראויה ליקרב חלב בעלי מומין מנין ת"ל כי כל אוכל חלב כתיב דמשמע אוכלין וקא מרבי חלב חולין הנאכלין ושני' היכא דליכא אוכלין אבל היכא דאיכא אוכלין ומרבה נאכלין ורבנן דלית להו לאו בעירובין משום דלא דרשו כל אם כן נשים שחייבות בכרת מנא להו ושני' כל לא דרשי כי כל אוכל מחמצת ונכרתה : ואקשי' לר' אליעזר ניחא כל לרבות עירובין בכרת דתניא שאור לא תקטירו אין לי אלא כולו מקצתו מנין ת"ל כל שאור פי' כלום משאור . עירובו מנין ת"ל כי כל שאור לרבות עירובו ודרש כל ר' אליעזר ודרש כי כל לרבות עירובין ולתנא בקשיא : אמר ר' אבהו א"ר יוחנן אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מאיסורי נזיר שהרי אלו אמרה תורה משרת ענבים הייתי למד שמשרת ענבים אסור למה כתב כל לאסור עירובין : **זעירי** אמר אף שאור בבל תקטירו היתר מצטרף לאיסור ואם יש מקצת שאור ומצה משלים לכזית חייב כמאן כר' אליעזר דמרבה עירובין מכל אקשי' אם כן הוא כי זעירי אליבא דר' אליעזר [קאמר] אמאי אמר שאור ותו לא אפי' כותח